

Sportherdenking 4 mei 2021, Olympisch Stadion

Anneke van Zanen-Nieberg

Beste aanwezigen, en ik groet ook al diegenen die via de stream meekijken en luisteren. Voor mij bent u ook hier bij ons.

Dit is zoals u wellicht weet, voor mij de eerste keer dat ik als voorzitter van NOC*NSF aan deze herdenking mee mag werken.

Het is voor ons, en persoonlijk nu ook voor mij, iedere keer een grote eer dat wij hier aan mee mogen doen.

Het is nu voor de tweede keer dat de 4 mei dodenherdenking plaatsvindt in een tot voor vorig jaar volstrekt onvoorstelbare tijd. Met anderhalf jaar geleden nog volstrekt onvoorstelbare maatregelen en beperkingen.

Ik stel het zeer op prijs dat het dit jaar gelukt is om toch opnieuw op 4 mei bijeen te komen bij het Olympisch Stadion. En deze traditie weer op te pakken.

Vorig jaar werd de Nationale Sportherdenking van 2020 vanwege de eerste lockdown afgelast. Wel werd er op 4 mei om exact 12.30 uur een filmpje verspreid van de Taptoe in het Olympisch Stadion, dat duizenden keren werd gedeeld via de sociale media – onder meer door de KNVB, de NOS en NOC*NSF.

Diezelfde social media overigens die op diverse plekken in de sport op initiatief van de Engelse voetbalwereld vanwege de vele racistische en discriminerende teksten die daar helaas ook met grote regelmaat op verschijnen, afgelopen weekend zijn geboycot.

Dit jaar zijn we weer fysiek bij elkaar bij het beeld van Prometheus. Het beeld dat, het is vandaag al vaker vermeld, door het NOC vrijwel direct na de oorlog in het Olympisch Stadion is geplaatst zodat de geest van de afwezigen altijd tussen ons in zou zijn bij alle sportwedstrijden die nog zouden volgen. Om deze afwezigen bij ons te houden en om er voor te zorgen dat we niet zouden vergeten.

We zijn hier op dit moment om te herdenken.

Op een traditionele wijze, en dat is goed. Ook de jeugd in Nederland, wat hun oorspronkelijke herkomst ook is, heeft een paar jaar geleden aangegeven dat zeer op prijs te stellen.

Een herdenking hoeft voor jongeren geen populair evenement of show te zijn bleek uit onderzoek.

Kinderen en jongeren waarderen de plechtige en waardige sfeer van een herdenking zeer, en verwachten die ook. En zoals u waarschijnlijk zelf ook weet, jongeren hechten meer aan traditie dan vaak wordt gedacht.

Eerder vandaag hebben we, ook hier in de schaduw van Prometheus stil gestaan bij de betekenis van sport na een oorlog.

Met tal van voorbeelden uit het heden en verleden. Sport heeft de kracht om de wereld te veranderen sprak Mandela al eens uit, en dat geldt zeker ook voor de persoonlijke wereld van mensen. Sport kan in een aantal situaties een goede rol spelen bij het verwerken van oorlogstrauma's. Goed dat vele hulporganisaties zich dat ook beseffen.

In 'Door wilskracht zegevieren', het boek over sport en de Tweede Wereldoorlog van Jurryt van de Vooren dat vorig jaar uitkwam, is op bijzondere foto's te zien hoe snel na het einde van deze oorlog er in Nederland al weer op dagelijkse wijze werd geschaatst, gehockeyd, gebokst, gecricket en nog veel meer. Mensen zien in sport bewust of onbewust de mogelijkheid om de rest van het leven even te vergeten en zich te laten leiden door de passie van het spelletje dat sport toch ook altijd is.

Wij merken dat ook in deze tijd. De aantrekkingskracht van sport om even niet met Corona zelf of de maatregelen bezig te zijn is groot.

Die intrinsieke kracht van sport om mensen vitaal en maatschappelijk weerbaar te maken wordt helaas nog steeds ernstig onderschat.

Terug naar vandaag. Naar 4 mei 2021.

Ik kom nu op deze dag en hier op deze plek met u samen terug op waar we hier vooral voor bij elkaar zijn:

om stil te staan bij de nagedachtenis aan de sporters die vanwege hun afkomst niet meer mee mochten doen en werden afgevoerd naar vernietigingskampen;

ter nagedachtenis aan de sporters die actief waren in het verzet en die dat niet hebben overleefd;

en ook denken we aan de talloze sporters en sportliefhebbers die tijdens trainingen, bij wedstrijden en bij razzia's van het veld en van de tribunes werden gehaald en afgevoerd, waarvan velen zijn vermoord.

Door de herinnering aan deze afwezigen levend te houden en telkens weer over hen en de waanzin van de vernietigingskampen te vertellen, houden we deze afwezigen dicht bij ons.

Opdat wij niet vergeten.

Ik dank u wel.